

A REGGEL

Vidéki előfizetési árak:

Egész évre	14.— K
Fél évre	7.— K
Negyedévre	3.50 K
Egy hónapra	1.40 K

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő:
Dr. GENCSI SAMUFelelős szerkesztő:
FEHÉR ÖDÖN

Előfizetési árak helyben:

Egész évre	8.— K
Fél évre	4.— K
Negyedévre	2.— K
Egy hónapra	—70 K

Elfelejtett

a szövetkezett ellenzék csoport, ezernyi kemény fogadkozást, hogy ő nem áll szóba érdemleges tanácskozásba a munkapárttal a Tisza-kormányval — és megtette jelöléseit a delegációba.

Tehát a munkapárt az idén abban a helyzetben lesz, hogy ellenzéki képviselőket is választhat a delegációba. Feltűnhetik azonban minden gondolkodó embernek, hogy miért éppen a delegációnál kezd meg az ellenzék eddigi elvi álláspontjának feladását? Hiszen az ellenzék legnagyobb pártjának, a függetlenség pártjának éppen a bizottsággal voltak a legnagyobb aggodalmi. Függetlenül a pártközi viszonyoktól, ennek a pártnak 67 óta az volt az álláspontja, hogy a delegációban részt venni nem szabad. Ettől az állásponttól a koalíció alatt átmenetileg eltértek a gyakorlatban is, de tulajdonképpen soha fel nem adták. Miért tehát éppen a delegáció az a bizottság, amelynél elsőnek kezd meg az ellenzék a sztrájk és bojkott-politika feladását?

De még sokkal feltűnőbb, hogy az ellenzék részt akar venni egy bizottság munkálataiban ugyanakkor, a mikor még vonakodik

részt venni normális módon a Ház plenáris tárgyalásain. A dolgot ugyanis úgy áll, hogy elméletben lehetséges bemenni a parlamentbe és ott vitatkozni és küzdeni úgy, hogy mégis azt mondhatják: ez nem rendes tárgyalás, evvel mi az új házszabályokat és egyebeket el nem ismerjük. Ezt a tojástáncot azonban hamar megunták és az esküdtbírói javaslat két napos vitája után visszavonultak a csatatérről, bármennyire is esküdtözték, hogy vértüket ontják — ha kell — a veszélyeztetett közszabadságokért.

Ellenben ahhoz, hogy valamely bizottságba bejussanak, okvetlenül megegyezésre kell jutniuk a parlament többségével és el kell ismerniük a többség jogait és törvényességét. Bármely bizottságba, tehát a delegációba is csak úgy juthatnak, ha a többség az ő kérésükre és kívánságukra beválasztja őket. Pedig ezeket a kegyeket ezuttal igazán a nemzeti munkapárt osztogatja.

Tavaly, mikor Bécsben volt a delegáció, a karzaton tüntettek a delegáció törvényessége ellen. Mikor aztán Budapesten volt, még a háza tájékát is elkerülték. Az idén ismét Bécsben ülésezik az országos bizottság. Oda tehát megint el kell menni. De mivel-hogy a tavalyi demontsráció na-

gyon szánalmasan ütött ki, sőt köznevettségbe fulladt — most kellemesebb formában igyekeznek a „Kaiserstadt“-ban megjeleníteni. Ennek pedig más módja nem lévén, mint az, hogy elfogadják a munkapárt szívességét, — hát elfogadták. Hanem kétségkívül ez alkalommal is csak „elvéik fontosságával“ adják föl álláspontjukat, melyre majd a delegáció után visszaruházzák a szüzsies érintetlenség állapotát. Nekik ez is lehetséges.

Azonban Bécsbe okvetlenül muszáj elmenniük. Bécsbe, mely felé annyi sóhajtatás száll, a koalíció kormányzat óta! Nem tudnák a lelkiükre venni, hogy ne lássa őket színről-szinre az udvar, a közös miniszterek, a generalisok, az a sok-sok nagy ur, akiknek rokonszenvére vagy megfélemlítésére már annyi légvárat építettek! És milyen nagyszerű nyilvánossággal lehet ott kellemetlenkedni a Tisza-kormányt. — Mennyi új reményt, új biztatást lehet hazahozni a hiveknek!

Igen-igen — ha IV-ik Henriknek megért Páris egy misét, a szövetkezett ellenzéknek is megér Bécs egy tisztességtudó megkeresést, mely a nemzeti munkapárthoz szól.

A sajtóreform.

Módosított szakaszok.

A munkapárt ülése.

Budapest, november 13.

(Telefonjelentés.) Az országgyűlési nemzeti munkapárt tegnap este 8 órakor értekezletet tartott. Megválasztották a delegáció tagjait. A munkapárt részéről többek között delegátusok lettek: Lukács László, gróf Serényi Béla és Beöthy László volt miniszterek. Az alkotmánypárt részéről: gróf Andrássy Gyula és Rakovszky Béla, a függetlenség pártból gróf Apponyi Albert, gróf Károlyi Mihály, Lovászy Márton és Vázsonyi Vilmos, a néppárt részéről: Rakovszky István.

A jelölés megejtése után gróf Tisza István miniszterelnök emelkedett szólásra. Kijelentette, mivel a sajtóreform némely szakaszán újabb módosítást ejtettek, az illető szakaszokra nézve a tárgyalást újból kezdjék meg.

Kozma Andor indítványára elfogadta a munkapárt a helyreigazítási kényszernek azt a módosítását, hogy a hatóság csak akkor

A titok.

Szinmű 3 felvonásban. Irta: H. Bernstein.

Bemutatták a miskolczi színházban csütörtökön este.

— Nem vagyok egyeneslelkű. Én... Azt hiszem... én nagyon rossz vagyok... Irigy. A mások boldogsága, ha nem az én szeretetemnek... vagy barátságomnak köszönhető, a szívemet tépi! Sajnos, ilyen vagyok... Van más is a természetben, nemcsak az ocsmányosság! De.....

Mi lehet még ebben az asszonyban? Mi rejtőzködhetik még abban a komplikált asszonyi lélekben, amelynek szövevényes talajából hajt virulásba egy nehéz dráma, Bernstein raffinált készségének csodás, káprázatos erejével terjeszkedve a kétségbe-ejtésig? Csak rossz még egy asszony sem lehet. De mivel magyarázhatjuk azt a pszichológiai, vagy inkább psicho-pathológiai tünetet, hogy valaki nem tud boldogságot látni maga körül, mert a boldogság nem az ő szívéből fogant? Mert Gábriel — ez „A Titok“ hősnője — nem tud, nem akar boldogságot látni. Romokat kíván és a sötét föld felett egyetlen világító sugárt: a saját maga

megnyugvását. Gábriel nyomorult betegeket simogat és ugyanazzal a forró kézzel boldogan remegő szíveket tör össze. A nagy ellentétek kábitó összetétele: az asszony. A kérdés rejtély, amely miként a szerelem és minden, ami asszonyból, vagy asszonyért sugárzik, örök talány marad.

Akik szépnak és jónak akarják hinni a nőt, nem fogadják el tipusnak Gábrielt, — mondjuk, — hogy nem is lehet. Sok van benne a rosszból, de sok a jóból is ahhoz, hogy egy nő lelkében megférjen. Jellemezzük hát röviden: irigy asszony és ezzel már tipust is kapunk vele a drámában. Elköve-ti a rosszat, romokat idéz a tavaszi virulás helyébe, de aztán oda áll ő is a sírók közé és együtt könnyezik azokkal, akiknek boldogsága és nyugalma ott a romok fekete kövei alatt van eltemetve. És előljár ez a démon a gyászolók között, mikor az élet brutálisan kettévágja a csomót, amit az asszonyi kéz olyan fondorlattal összebogozott.

Ugy tűnik fel előttem, mintha Gábriel fekete alakja mindig ott lebegne a színpadon, amikor nincs is ott mondanivalója. Mert aki itt él ebben a drámában, érte él, érte örül, érte szenved és érte veszi el első tavaszának legszebb

álmaikat. Mintha bábok lennének és Gábriel keze mozgatná őket, — amikor egymást szerető, egymásra utalt, az élettől egymáshoz küldött nyitott szívű emberek rohannak egymás elvesztésére.

És órák hosszágú ülünk a színházban, és nézzük a színpadhoz feszített figyelemmel ennek az ördögi asszonynak a munkáját, a lelkiünkön érezzük a kegyetlen hatását a káprázatos merész, zengő szavu óriásnak, aki szédületes technikával építi fel egy gonosz asszonyi tulajdonságra ezt az imponálóan nagyszabású drámát. Szorongva figyeljük a nagy színpadi technikus zsonglőri halálugrásait. Bernstein főereje — e darabjában is, másban is — a technikai ördögösség, mely izgelmünk minden pillanatát, szemünk minden rezgését odatapasztja a deszkákhoz. „A titok“ a technikai szerkezet tekintetében — különösen az első felvonásban és a második nagy részében — talán nem oly erős, mint például a Baccarat, vagy a Tolvaj, vagy az Ostrom, — de viszont ebben a munkában a nagy író szíve is be-szél, az érzések bánatos hangjai is felzengnek és a szívünkbe tudnak markolni.

„A titok“ szerkezeti elbírálás szerint a második felvonás másod-

dik felétől erősödik. Itt már szinte a cselekmény életszerűsége viszi a darabot és ragad magával bennünket is a lángoló szenvedélyek, perzselő érzések nehéz országutjára. E felvonásban bontakozik ki Gábriel pokoli rosszassága, — asszonyi gonoszassága és innen kezdve zuhanyos gyorsasággal visz a mese a befejezés felé.

A darab első része, csupa szelid szépség, tündöklő tavaszi ég, fehér báránnyelűk, amiket légyfüvalmak borzongatnak. Gábriel szövi a láthatatlan szálakat és a szegény, gyöngye kis Henriette öntudatlan naivitásában követi a démon lépéseit. Gábriel elszakítja Henriettet első szerelmétől, (Ponta), akinek szűz, tiszta testét ragyogó leányálmait, első reszketését vitte a derűs olasz ég alatt mámoros nászba. Ponta elvenné Henriettet, mert szereti, de Gábriel a jó barátság ürügye alatt Henriette lelkéhez férközik és elszakítja szerelmétől. Annál nagyobb gyönyörűséggel veti magát Denis és Henriette frigyének megkötésére, ami sikerül is. — A szegény kis Henriette nyugodt boldogságban éli asszonyosága első idejét, amíg Gábriel össze nem rombolja azt is. Egy villában össze hozza a fiatal asszonyt Pontával, hogy régi szeretőjének látásával

közölhet helyreigazító cikket, ha a lap közleménye az illető hatóságra vonatkozott, nem pedig, — mint az eredeti tervezet szerint, tudniillik bármikor. A szerkesztő a hatóság helyreigazító közleményéhez megteheti a saját megjegyzését, még pedig azt, hogy fenntartja-e az állítását, vagy nem. Egyéb megjegyzést nem tehet.

Elfogadták azt az újabb rendelkezést, ha maga a helyreigazító fél a helyreigazító közleményben szándékosan valótlanosságot állít és ezzel kárt okoz, éppen úgy büntetendő, mint az az újságíró, aki szándékosan valótlanosságot közölt. Egy évig terjedő fogházzal és két ezer korona pénzbírsággal sújtják az illetőt.

A 40. §-nál olyan módosítást fogadtak el, hogy a kiadó és nyomdatulajdonos csak kezességet felelősek, vagyis a kárt okozóval szemben visszereseti joga van. A nyomdatulajdonos csak akkor vonható felelősségre, ha a köteles gondosságot elmulasztotta.

Az utóbbi szakasznál Cserny és Tallián képviselők az eredeti szöveghez ragaszkodtak, azonban dr. Kenedi Géza, Herczeg Ferencz, Vadász Lipót, sőt Balogh Jenő igazságügyminiszter is a módosított szöveget ajánlották elfogadásra. Vita után a módosított szöveget fogadták el.

Ezután ismét gróf Tisza István miniszterelnök beszélt. Kijelentette, hogy a holnapi ülés napirendje a sajtóreform tárgyalása. Ha az anyagot szombatig a képviselőház nem tudja letárgyalni, úgy a Ház üléseit meghosszabbítják.

Míg a delegáció tárgyal, addig a képviselőház nem tart ülést. E hó 24-től 29-ig ismét rendes ülések lesznek.

A REGGEL telefonszámai

Kiadóhivatal 116

Az utolsó állomás

A szegényápolóban meghalt egy volt főszolgabíró.

Miskolcz, november 13.

(Saját tudósítónktól.) Valaha, évekkel ezelőtt rettegett nagyúr volt a megyében Molnár Emil főszolgabíró. Hatalmas vagyon fölért rendelkezett, határtól határig terjedő termőföldeket vallott magáénak, ősi, veretes kastélyban lakott, melynek magasba szökő kopott kupolái alatt hej, de sokszor hajnalig tartó vidám vigaságok jártak. A dicső dominium már messziről peckesen prelegált a végtelen jólérről, már messziről hirdette az irigyelt vágyakozást és a mélylétes gyűlöletet. Az igazság és baromi sorsban selymőző hangtalan jobbagyok felve, nesztelenül surrantak el a vén, patinás épület mellett, melynek vastag falai mögött egyszer kupákból itták az ó-bort, másszor a latifundiumokat usztató isteni szép ferbli járta. A birtokok ura: Molnár Emil jellegzetesen magyar életet élt. A hivatalviselő csak amolyan uri passzió volt nála, időtöltés vagy más efféle. Szerette a lovat, a kártyát, az asszonyt és a bort. — Mindig úgy érezte, hogy az első csökját adja és első korty borát hörpinti. Négy szilaj, frissen ficánkoló csipa száguldott hintájával, a később elkotyavetyélt, — zsidó kézre jutott, boltíves kastély állandóan vendégekkel volt tele. Molnár Emil pedig lengett fáradozott, hogy nála jól érezzék magukat az emberek, hogy senkinek se legyen panasza és emlékeztessé tegye magát. A borsodi mágnások büszkéik is voltak nobilis kollégájukra. Kedves reverenciával emlegették nevét, hajbókoló udvariassággal dicsérték borát, uri gondolkodását. És míg kiinn, a fekete földeken,

napkeltétől napestvélig veritékesen dolgoztak a munkások, míg sok száz kérges, piszkos kéz azon fáradozott, hogy a kalászból szökött búzát learassza, míg az udvari kufárok hasznosan hajkurászták az újabb pénzt és jövedelmet, addig ott, a századok legendás idejéről tanuskodó vasablakok mögött, a puha, kényelmes, ódon kastély termeiben egyre tartott a kegyes, borral és csókkal és vad öleléssel keresztelt nagyszerű orgia. Hej, pediglen de jó lett volna Molnár Emil nagyságos urnak észbe kapni és uri határozottsággal odadörögni önmagának:

— Eddig volt, nincs tovább!

Nem tette. Egyre újabb mulatozást talált ki, egyre ropta a táncot, egyre bírokra kelt a vak Véletlennel és dobálta, csodálatosan szép gesztussal hajigálta a gyönyörű bankókat.

Egy reggelen, lehetett talán egy tíz óra, furcsa dolgok történtek a kastélyban. Kiürült a pénztár. Ekkor morozus lehetett a nagyságos ur. Bosszus gondolatai támadtak, úgy lehet: még káromkodhatott is. Mondhatott valami círárt, magyarosat, kurucosat, ami elvégre érthető is volt. — Az ilyen esetek mindgyakoribbak voltak. Számlákat prezentáltak, csuf emberek kértek határozott bebocsátást a kuriára, — zsidók jöttek, kalmárok, csiszárok és egyéb ilyen különös teremtmények. Molnár Emil nagyságos ur nem sokat törődött a dolgok ilyen fordulással, nem állt meg, ámbátor olyik hajnalban kellemetlen, hozzá nem méltó ügyekkel kellett bibelődnie. És megtörtént, aminek meg kellett történnie: hivatalos emberek je-

lentek meg a kastélyban, többere valának ezek és foglalni jövének. Piszkos, tépett szélű cédulákat ragasztgattak a pohos butorokra, az öblös karosszékek kerekén forgó kétszer hajlott lábaira számok kerültek, az almáriumok, — trümfök, aranykeretes képek, a pompás pipatórium, gyűjtemény, szóval: minden zár alá került. — bírói pecsét ütettett a nagyszerű időkről regélő, régi, barna butorokra. A méltóságtejes lassuság, az uri csöndesség valahogy kisorsrant a dominiumból. Valahogy lapidabb tempó foglalta el helyét. Minden gyorsabban ment. Molnár Emil nagyságos ur gyakran szomoruan, nagyon magára maradtottan botorkált. Furcsa dolgok történtek: gondolkodott, noha ez nem tartozott az ő metyijébe. — Bánatára egyszerű-egyszer még nagyokat mulatott, olyan utolsó félet, olyan bucsu-szerűt, ami fájoan kellemes, ami keserűen jóleső. Megmámorosodott, sok jó, bizsergető, babonás bort ivott, — csókot adott a cigánynak, megölelte szerelmes asszonyát, — szerencsét próbált a zöld asztal mellett is. Molnár Emil nagyságos urnak azonban már nem sikerültek a dolgok, vendégei elmaradtak, egyik-másik ember meg el is nézett fölőtte.

Ősz lehetett, bizonyára ősz. — Bigyadt, szomorú, szivekre szaladó idő. Végrehajtok, árverési hiénák, gazdag, hagyma-illatu alkuszok, döngölődni és álhumánizmust mimelni tudó félszeg farizeusok vonultak be a magos vaskelettel körülvédett kastélyba és nemsokára felhangzott a leggyilkosabb zene: a dobpergés. Azon a reggel emberek jöttek mentek, azon a reggel valakinek a torkát fojtogatni kezdte a sírás, azon a reggel kihúzták a földet Molnár Emil nagyságos főszolgabíró ur lába alól, azon a reggel elszegényedve, koldusmódra utnak indult egy szomorú, nagyon szép és nagyon változatos életet élő ember.

Megpróbálkozott folytatni a virágos életet. Pénze már nem

győtörje. A remegő kis Henriette itt tudja meg sok lelki szenvedés után, hogy Ponta most is szereti, el akarta venni és épen azért vándorolt ki, mert Gábrriel elhitette vele, hogy Henriette nem szereti. Mindeniütt romok és fekete szomorúság és mindeneken felül terjeszkedik sötét fátyolként Gábrriel démoni lelkének kegyetlen rosszassága. De összeomlik Gábrriel családi tüzhelye is, melynek piros lángjainál születtek az ördögi tervek. Férje (Constant) el akarja üzni, azonban szerelmes szive ellágyul, amikor Gábrriel a megbánás vezeklésében térdel előtte. A kis Henriette pedig új szent szerelemmel megy bünbocsátó urával új boldogsága felé.

És az elcsöndesült vihar után, újra a tavaszi fuvalom szelid lengését érezzük és el szeretnénk hinni, hogy a minden rosszak és kegyetlenségek démoni kitalálója és végrehajtója: Gábrriel megvisselt, összeroppant lélekkel megy a jószág új útja felé. Csak boldog emberek ne sodorjon az élet szeméi elé. . . .

„És ahogy kimernek a bernsteini élet — mese világából a sötét ködös őszi éjszakába, szembejön velem egy kacagó pár, és a cigarettám megvillanó tüze bevilágít az asszony arcába. — Boldogan simu' a férfihez és te-

kintete szerelmes, vidám és szelíd. Ott benn pedig ugyanilyen arc világokat rombol össze. — Megborzongok és fázósan megyek tovább. Nem szabad már hinni a szeid asszonyi tekintetnek?....

Fejezzük ki mindenekelőtt mély-séges sajnálkozásunkat afölött, hogy Palágyi Lajos olyan feltűnően keveset látható a színpadon. — Örvendek azonban a mostani — ismétlem ritka — szerencsének, nagy az örömem, hogy ilyen gondosan előkészített, minden finom nüanszában kitűnően megrendezett előadást látok, amihez hasonlóra áhítoznám igen sokszor ezen a mi avitt színpadunkon. — Most mindenki biztosan, az öntudat biztosságával jár a színpadon. Tudja mindenki, hogy mit akar ő maga és ismeri, hogy mit akar a másik. Az előkészítés következménye a megértés, természetesen első-rangu összjátékot ad. És tegnap — készséggel ismerem el — magas nivóju előadásban, nagyszerű összjátékban volt gyönyörűségünk.

Minden szereplő színészi értékeinek javát viszi a harcba, amely ez idényben az első igazán nagy siker szenzációját küzdi ki.

Retteggy Margit játékában min-

dent kifejező találékonysággal jut érvényre és megértett érzékitésre Gábrriel komplikált, nehéz lelkülete. Ennek a gonosz, rossz asszonynak a mások boldogsága iránti gyűlölete csak sejtésekben rezzen meg az első felvonásban, de annál lángolóbb tüzzel lobog ki játékból és beszédéből a másodikban, amelynek végső drámai jelenetében megrázza a lelkünket grandiozus, őszinte, természetes visszaadásával a maga boldogtalanságát is felidéző asszony megrendítő félelmének és kétségbeesésének. Az értékes művészi játékhoz elegáns öltözékek adnak külső díszet.

Palágyi Lajos (Denis de Guenn) megkapó őszinteséggel, nagystíli művészetének közvetlen természetességével mutatja azt a nagy átrendülést, amikor a gyöngéd, figyelmes férj: Denis a féltékenység gyötrődéséből a nehéz valóra riad s megdöbbentő drámai erővel juttatja kifejezésre a megcsalt ember tépő fájdalmait. A második felvonás befejező jelenete előtt nyílt taps jelentette a közönség őszinte hódolását.

A kis Henriette törékeny, finom alakját Vajda Ilonka stilszerűen hozta színpadra. Henriette lelke, amely finom és érzékeny, mint a trüszeli csipke, átlátszó, mint a fjordok kék vize, — subtilis, halk

rezgésekben nyilatkozik meg Vajda Ilonka meleg, egyszerűségében megható játékában, amelynek ott vannak a legsikerültebb részletei, ahol csöndes fájdalmakat kell elzokognia, vagy a boldogság nyugalmát kell éreztetnie. Megjelenésében is választékos.

Henriette első szerelmének, a csinos Charlie Ponta Tulli szerelmes szívének fájdalma és keserűsége a Fenyő Emil férfias, meleg, rokonszenves beszédén át jut hozzánk. Fenyő megértő intelligenciával dolgozza ki szerepét, azonban néhol sokallom a hangját, amelynek ökonomikusabb használása csak előnyére válhatik.

Gabriel férjének, Constant-nak a szerepében László Gyula kedves, amikor a hiszevény férj odaadását és imponálóan közvetlen, mikor a felháborodását kell éreztetni.

Niczkyne Ilona az öregedő májbeteg Savageat grófné szerepében ad sikerült alakítást.

A színház megtelt, a közönség minden felvonás után sokszor hívja a szereplőket. Bizonyos, hogy zsufolt nézőtér fog tapsolni „A titok” mai és holnapi előadásainak is.

f. ő.

volt — inkorrekt dolgot követett el és ezért ott kellett hagyni állását. Ezután jött a kálvária, borzalmas barangolás; bizonytalanul dobálta, rugta, pofozta a cöda élet. Mindjobban süllyedt, mindmélyebbre került. A hajdan oly elkelő, mindenki által tisztelt, — rettegett nagyur lassan larongyolódott, a gőgös valakiből szürke, színtelen senki lett, a mérhetetlen földbirtokok urának egy teynyéri hely sem jutott, a hívős, hideg reggelben nem tudta, hogy este hol hajtja álomra fáját, — borzalmas gondoktól mélyen rázálta fejét. Az országot mentén elérülő csenevész cserlyék és egyéb ilyen bizonytalan árnyékok mellett húzta meg magát. Szerencsészámba ment, ha valahol ágyat vagy más ilyen alkalmatosságot kapott menedékiül.

A hajdani nagyságos ur, a büszke, sorsok fölött rendelkező főszolgabíró három évvel ezelőtt került a miskolczi szegényápoldába. Eljutott az utolsó állomáshoz. — Öreg, életvénen került ide. Örült hogy csöndes napjaira biztos fedél alatt van. Együtt tolt napjait a többi halk emberrel. Néha talán elmerengett messzi multakon a nesztelen alkonyatokban olykor eszébe jutott egy bársonyos testű aszszony, akinek szemeiben titkos tüzek lobogtak, talán érzett is valami vad, hosszú, bizsergő ölelést és aztán semmi. Másszor talán leveleket forgatott, szerelmes irásokat, vallomásokat. Már sárgák voltak ezek a lapok, az idő megrágtta széleit, egyik-másik sarkában foltok fakultak. A petroleum lámpa gyér világossága mellett bogozta értelmét Molnár Emil ezeknek a leveleknek, melyeket sokszor megatott.

Cammogott az idő. Molnár Emil egyre gyöngült. Vállai meggörnyedtek, rogyantán botorkált. — Csak a szemeiben gyult néha láng. Fájt a sorsa, az, hogy vénségére koldusokkal együtt kell laknia. — Néhány nappal ezelőtt ágynak esett az egykori oligarcha. Szüvas agyának bántó ropogása volt az egyetlen hang, amit hallott. Szemei szépen lecsukódtak, csontos kezét hoszan kinyújtotta, feje kicsit megbillent és aztán elaludt mindörökké: magához ölelte a kegyes halál...

A volt főszolgabíró tegnap temették el a szegényápolásból.

(k. k.)

URÁNIA
Nagy Mozgósínház (Széchenyi-utca) 100.

Műsor: nov. 14., 15. és 16-án:
Gaumont hirdó. — Természetes felvétel.
A fecsképar álma. — Humoros.

A gyémántbánya
Amerikai dráma 3 felvonásban,
Dupin náthás. — Rendkívül kacagtató.

Helyárak a rendesek.
Az előadások kezdete Hétköznapokon: délután fél 7 és este fél 9 órákor. Vasár- és ünnepnapokon: délután fél 3, fél 5, 7 és este 9 órákor.

Rablótámadás a sinek között.

Egy miskolczi munkás az áldozat.

(Saját tudósítónktól.) Hátborzongató rablótámadásról értesít bennünket káli tudósítónk. Egy vasuti munkást eddig még ismeretlen rablók oly vakmerőséggel raboltak ki, amely lefolyásában pártját ritkítja s amely a legszédületesebb betörőregényekbe, vagy leginkább a legizgalmasabb mozi-dramák keretébe valók.

Kaló András vasuti munkást néhány hétre a miskolczi állomásról Kálkapolna állomásra dirigálták. Szombaton délelőtt kiírték neki a heti 29 kor. 60 fillér keresményét és egy kis elemőzsiával, meg evvel a keresményével a zsebében fölült a vasútra, amely aztán végállomásán Kálkapolnán meg is állott véle éjjel 11 órákor.

Kaló András jelentkezett az állomási tiszteknél azután elment elment egy kicsit — szétnézni. — Ugy határozta, hogy bemegy Kálkózségbe valahol lealudni és majd másnap reggel keres magának szállást. Hogy mikor indult el az állomásról, nem tudni, az ő vallomása után itélve azonban valószínű, hogy már éjjel is elmult. — Nem lehetetlen, hogy korcsában töltötte addig az időt.

A vasut testen haladt és nem tett meg egy kilométer utat sem, amikor a töltés mögött egy bozótból marcona alak ugrott eléje. Kést szegzett mellének.

— Pénzt, vagy életet!
Kaló András nem ijedt meg támadójától, hanem nekirentott. — Örült erejű birkózás keletkezett közöttük. Kaló András megszorította támadójának kétszorosító kezének csuklóját, a rabló pedig váltig azon igyekezett, hogy megszabadítsa kezét és a kést beledöfhesse Kalóba. Vagy jó öt percig küzdött már támadó és meg-

támadott, amikor a rabló segítségét kapott. Két másik rabló futott a szántóföldekről hozzájuk. Mindkettőnek az arca be volt terítve zsebkendővel.

— Egyszer csak Kaló Andrásnak sikerült a kést magához kaparítani és evvel védekezett. — Most aztán oly hátborzongató jelenet következett, hogy Kaló András egész életén át vacogó foggal emlegeti.

Hirtelen feltűnt a távolból a budapesti gyorsvonat. És az egyik rabló kiadta a jelszót:

— Dobjuk a vonat elé!

Megrohanták Kalót. A két karját lefogta az egyik, a másik pedig betömte a száját s a harmadik húzta, vonszolta, hogy ráfektessek a sínparra. És a vonat már ott dübörgött alig harminc lépésnyire. Kétségbeesett erőfeszítéssel védekezett, annyi ereje még volt, hogy a karját hirtelen kiszabadította és rettenetes erővel belekapaszkodott az egyik támadó nyakába. Most már nem lökték a vonat elé, mert akkor a kerekék társukat is széttiporták volna.

Am alig dübörgött mellettük a gyorsvonat, a kések működésbe jöttek. Összeszurkáltak Kaló Andrást és a pénzt elvették tőle. — Még a felső ruhájától is megfosztották, úgy hogy a szerencsétlen ember félig megfagyva bukdácsol be Kál községbe a csendőrsre, ahol aztán elmondotta, mi történt vele.

A csendőrök megindították a nyomozást, de leddig még nem találták meg a tetteseket.

Kaló András állapotában később komplikációk állottak be. Sebláza keletkezett és most eszméletlenül fekszik lakásán.

A vonat leszakította a fél karját.

Meghalt a műtőasztalon.

Miskolcz, november 13.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap, a késő délutáni órákban életveszélyes sérülésekkel beszállították Barczika községből a miskolczi Erzsébet-kórházba Kaszla István máv. alkalmazottat, akinek a vonat tegnap tőből kiszakította a jobb karját. Kaszla a barczikai állomáson veszteglő vonatok között végezte dolgát. Munka közben az egyik karja az összekötő láncszemek közé akadt és azt onnan — a legnagyobb erőfeszítés dacára — nem bírta kiszabadítani. Egyszerre csak a vonat elindult és magával vitte a boldogtalan ember fél karját.

A szerencsétlenül járt munkást azonnal beszállították az Erzsébet-kórházba, ahonnan telefonon értesítették az esetről a rendőrséget. Petrovay Ákos ügyeletes rendőrfogalmazó ment ki a kórházba, hogy Kaszlát kihallgassák.

Ez azonban már lehetetlen volt, mivel Kaszla a műtőasztalon, — operáció közben meghalt.

Ugy a baleset, mint a hirtelen halál ügyében megindult a vizsgálat.

Furfangos lakás-fosztogató.

Jól öltözött tolvaj garázdálkodása.

Miskolcz, november 13.

(Saját tudósítónktól.) Veszedelmes vakmerő tolvajt keres most a miskolczi rendőrség. Ez a tolvaj már eléggé ismert, de azért rendszeren beváló fogásal „dolgozik”. — Beállít egyes lakásokba és mond egy, ot egyáltalában nem is ismert címet:

— Kérem, itt lakik X. Y?

— Nem lakik — hangzik a válasz.

Az idegen erre bocsánatkérések között távozik. De előfordul, hogy a lakásban nincs senki. Ebben az esetben besurran a szobába, pillanatszerűen gyorsasággal töri fel a fiókokat s magával visz minden könnyen elemelhető dolgot.

Ez a tolvaj járhatott tegnap egy bankhivatalnoknál. A bankhivatalnok és a felesége nem voltak otthon, csupán a cseléd. Ez pedig pár percre elhagyta a lakást, mert a fűskamrában volt dolga. — Mikor visszatért, a konyhában egy elég jól öltözött fiatal embert talált, aki egy ügyvéd nevét mondotta, hogy nem lakik-e ott. A cseléd persze azt válaszolta, hogy nem. Az idegen erre eltávozott.

Mikor később hazatért a bankhivatalnok felesége, észrevette, hogy a hálószobában az egyik fiók fel van törve és abból mintegy 70-80 korona készpénz és két értékes aranygyűrű hiányzik. Kétségtelennek látszott, hogy az idegen a cseléd távollétében bejutott a szobába. Rögtön feljelnetést tettek a rendőrségen. A cseléd meg tudta adni a személyleírást, így valószínű, hogy hamarosan kézrekerül.

Valószínű, hogy a furfangos tolvaj más helyeken is próbált szerencsét, azért mindenki jól teszi, ha óvakodik az illetőtől és ha valahol jelentkezik, hát vigyázzanak a körmére, vagy rendőrkézre kell adni.

„Dominus ego amarem”

küldőjét kérem, hogy fenti jelígyére post-restant, a miskolczi főpostára czimezze levelét, ne a lakásomra. Virágot feltűnés kerülése végett nem tüzhettem ki. Ujabb levelét fenti jelígyére „post-restant” kérem és várom a főpostára

HIREK.

— **A Miskolczi Jogászkör felolvasása.** A Miskolczi Jogászkör f. hó 15-ikén, szombaton délután félhat órákor a kir. törvényszék I. emeleti tanácstermében teljes ülést tart. Az ülés tárgya Dr. Rosenberg Márton ügyvéd felolvasása: „A korlátolt felelősségű társaság.” Tagok által bevezetett vendégeket a Jogászkör szívesen lát.

— **Mese délután.** A miskolczi róm. kath. nőegylet vasárnap, november hó 16-án délután 5 órai kezdettel a „Korona” szálloda öszzes termeiben, a szegény gyermekek felruházására mese-délutánt, este pedig fehér-cabarét rendez gazdag műsorral. Belépti díj egy csésze teával együtt 2 korona. Az érdekes műsort legközelebbi számunkban hozzuk.

— **Számtisztai állás a városnál.** Miskolcz thjf. városnál nyugdíjazás folytán megüresedett II. osztályú számtisztai állásra, a polgármester pályázatot hirdet. Az állás betöltésére a középiskolai végzettség és az államszámvitel-tani vizsga letétele képesít. — Az állással összekötött illetmények a XI. fizetési osztálynak megfelelő 1400 korona törzsfizetés és 640 korona lakbér. Akik ez állás elnyerésére pályázni óhajtanak, — szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket a város törvényhatósági bizottságához címezve 1913. évi november hó 27-ig bezárólag a polgármesteri hivatalhoz adják be.

— **A gyémántbánya.** Az Uránia mozgósítvány igazgatósága látva azt a jóakaratu támogatást, mely a közönség részéről vele szemben megnyilvánult, igyekszik azt kellemes méltányolni. Hétről-hétre oly elsőrangú műsort állít össze, mely szenzáció számba megy a film piac terén. Jelenleg is egy szenzációs, nagy amerikai drámát — A gyémántbányát tűzte ki pentek, szombat és vasárnapra műsorra. Reméljük, hogy a kulturális haladásért rajongó közönség meg fogja tölni az Uránia nézőterét.

— **Sajóvárkonyi pótvásár.** A miskolci Kereskedelmi és Ipar-kamara értesíti az érdekelteket, hogy kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ur megengedte, miszerint Sajóvárkonyi községben a f. évi október hó 6-ra esett, de elmaradt országos vásár helyett f. évi november hó 24-én pótvásár tartassék.

— **Már általános tudatban van,** hogy a mai gazdasági viszonyokhoz képest igazán olcsón csak **Weisz Adófi maradék áruházában** (Lengyel-ház, szemben az Éiső magyar biztosító palotájával) lehet vásárolni, ahol állandó az alkalmi vétel női ruha- és kosztüm keimékben, selyem, bársony és mosó árukban, valamint vászon-áru és kész fehérneműkben. R.

A képviselőház.

Budapest, november 13.

(Telefonjelentés.) Lázár István elnök háromnegyed 11 órakor nyitotta meg a képviselőház ülését.

Harmadszori olvasásban is elfogadták a választott vármegyei tisztviselői mandátumának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot.

Következett a községi jegyzők és segédjegyzők illetményének rendezéséről szóló törvényjavaslat.

Vermes Zoltán előadó ismertetése után általánosságban, majd részleteiben is elfogadták a javaslatot. — Ezután az elnök indítványozta, hogy a holnap ülés napirendjére a sajtóreformot tűzzék ki. A Ház hozzájárult az elnök indítványához és ezzel az ülés véget ért.

A delegációk.

Bécs, november 13.

(Telefonjelentés.) Az osztrák parlament két háza ma választja meg az osztrák delegátusokat. — Több új érdekes tagja lesz a delegációnak, többek között két volt miniszterelnök, báró Gautsh és báró Beck, továbbá az Osztrák Főújhatalmú kormányzója, dr. Sieghadt.

Gróf Berchtold külügyminiszter tegnapi kihallgatásán referált az uralkodónak azokról az előkészü-

letekről, amelyeket a legutóbbi közös miniszteri értekezlet a delegációkra vonatkozólag tett és egyúttal előterjesztette a trónbeszéd tervezetét is.

Kossuth állapota javult.

Budapest, november 13.

(Telefonjelentés.) Kossuth Ferenc állapota lényegesen javult. A közérzete jó, táplálékfelvétele kielégítő. A délutánt nyugodtan töltötte, zavartalanul aludt. A beteg állapota felől igen sokan érdeklődtek.

A máramarosszigeti színház Erdélyi Miklósé.

Máramarossziget, nov. 13

(Telefonjelentés.) Máramarossziget törvényhatósági bizottsága tegnapi közgyűlésében pályázat mellőzésével a színházat négy évre Erdélyi Miklósnak adta. A máramarosi színház eddig a debreceni színházhoz tartozott, most a nagyváradi igazgató társulatának lesz a nyári állomása.

Gyilkosság

féltékenységből.

Szeged, november 13.

(Telefonjelentés.) Pusztaszer községben kegyetlen módon gyilkolta meg Forgó István kedvesét, Molnár Terézt. A leány tegnap ismerősével, Kerekes Józseffel ment haza egy mulatságból. Utközben találkoztak. Forgó előbb a leányt kísérő fiatalemberre támadt és összeszurkálta. Aztán a leányra vetette magát. Tizenegy késszúrást ejtett rajta. A leány holtan maradt a helyszínen. A tettest elfogták.

A meluni

vasuti katasztrófa.

Páris, november 13.

(Telefonjelentés.) Dumaine mozdonyvezetőt, aki vigyázatlanságával a meluni vasuti katasztrófa okozója volt, tegnap szabadon bocsátották a vizsgálati fogásból és a városi közkörházban helyezték el. A fogházorvosok ugyanis konstatálták rajta, hogy az összeütközés alkalmával súlyos beslő sérüléseket szenvedett és életveszélyes volna rá nézve, ha fogságban maradna. — Dumaine még most is ártatlanságát hangoztatja, jóllehet be van bizonyítva, hogy három jelzést sem vett figyelembe, pedig valamennyi megállást parancsolt.

Lápkézbesítő

(kész helyekre) **azonnal felvétetik**

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

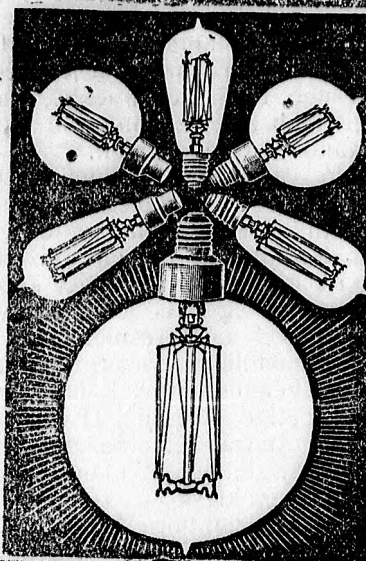
Klein és Ludvig, Miskolc.

Egy 2—3 középiskolát végzett fiu tanulónul felvétetik

Klein és Ludvig könyvnyomdájában

TESSÉK ELOLVASNI!

Olcsó és kitűnő Wolfram-lámpa és gázizzók.

Ajánlok:

Wolfram villanylámpákat

Kitűnő minőségű

16, 25, 32, 50. gyertyafényűt á K 1'40
nagyobb vételnél " " " 1'35
nagyobb évi kötésre. " " " 1'30

Gázizzóttesteket

rendes nagyság kitűnő minőségűt á K '50
lefelé égő " " '60

Felelősséget válllok arra, hogy tartósság és minőség tekintetében bármely gyártmányt felülmul.

Tisztelettel ILLES DAVID

Templom-utca 5. sz. a.
Telefonszám: 305.

Vasuti menetrend.

1. A vonatok indulása Miskolc személypályaudvarról.

— Érvényes 1913. évi október 1-től. —

Budapest felé.	
Éjjeli személyvonat	12.57 "
Éjjeli személyvonat	2.25 "
Éjjeli gyorsvonat	3.04 "
Kéreggel személyvonat	6.10 perca
Délelőtti gyorsvonat	9.40 "
" gyorsvonat	10.40 "
Délután személyvonat	12.35 "
" személyvonat	2.53 "
" személyvonat	3.37 "
Este gyorsvonat	6.28 "
" gyorsvonat	7.08 "
" tv. sz.	8.40 "

Kassa felé.	
Reggel személyvonat	6.35. "
Délelőtti gyorsvonat	10.31 "
Délután személyvonat	12.05 "
Délután gyorsvonat	5.12 "
Este személyvonat	6.42 "
Éjjeli személyvonat	1.34 "
Éjjeli gyorsvonat	1.48 "
Éjjeli tv. sz. sz.	3.54 "

Fülek felé Miskolc pályaudvarról.

Reggel személyvonat	6.33 per
Délelőtti személyvonat	11.03 "
Délután személyvonat	3.31 "
Este vegyesvonat	7.18 "
Éjjeli személyvonat	3.33 "
Délután tv. sz. sz.	5.56 "

Szerencs felé:	
Reggel személyvonat	7.42 "
Délelőtti gyorsvonat	10.56 "
Délután személyvonat	1.57 "
Délután személyvonat	4.25 "
Este gyorsvonat	6. — "
Este személyvonat	6.06 "
Éjjeli t. v. szem. száll.	11.06 "
Éjjeli személyvonat	3.41 "
Reggel személyvonat	6.12 "
Éjjeli személyvonat	9.50 "

Mezőcsát felé.

Reggel vegyesvonat	7.06 perca
Délután személyvonat	12.35 "
Délután személyvonat	4.32 "
Este személyvonat	7.18 "

Edelény-Szendrő felé Miskolc gőmörtpályaudvarról.

Reggel vegyesvonat	6.07 perca
Délelőtti motorvonat	10.40 "
Délután vegyesvonat	1.44 "
Délután motorvonat	4.15 "
Este motorvonat	7.25 "
Éjjeli motorvonat	3.47 "

2. A vonatok érkezése Miskolc személypályaudvarra.

Kassa felől.	
Reggel tvsz. (Forróencsáról)	6.30 perca
Reggel személyvonat	9.16 "
Délelőtti gyorsvonat	10.30 "
Délután gyorsvonat	2.59 "
Délután személyvonat	3.09 "
Este gyorsvonat	6.58 "
Éjjeli tvsz. sz.	12.09 "
Éjjeli személyvonat	1.52 "
Éjjeli gyorsvonat	2.53 "

Budapest felől.	
Reggel személyvonat	5.54 "
Délelőtti v.-vonat (Hatvanból)	8.50 "
Délelőtti gyorsvonat	10.20 "
Délelőtti gyorsvonat	10.49 "
Délelőtti személyvonat	11.46 "
Délután gyorsvonat	12.56 "
" személyvonat	1.29 "
" gyorsvonat	4.55 "
" gyorsvonat	5.46 "
Este személyvonat	9.13 "
Éjjeli személyvonat	1.14 "
" gyorsvonat	1.39 "
" személyvonat	3.12 "

Szerencs felől.	
Reggel tv. szem. száll.	7.19 perca
Délelőtti gyorsvonat	9.26 "
" személyvonat	10.21 "
Délután személyvonat	12.14 "
" személyvonat	2.35 "
Este gyorsvonat	6.18 "
" személyvonat	8.04 "
Éjjeli személyvonat	12.28 "
" gyorsvonat	2.33 "

Fülek felől Miskolc pályaudvarra.	
Reggel személyvonat	7.29 perca
Délelőtti személyvonat	9.06 "
Délután személyvonat	1.10 "
" személyvonat	5.37 "
Este személyvonat	10.37 "

Boldva felől.	
Reggel vegyesvonat	7.19 perca
Délelőtti motorosvonat	2.26 "
Délután motorosvonat	12.39 "
Délután "	4.56 "
Este vegyesvonat	8.11 "
Este motorosvonat	10.26 "

Mezőcsát felől.	
Reggel vegyesvonat	5.39 perca
" vegyesvonat	8.13 "
Délután személyvonat	1.29 "
Délután vegyesvonat	5.27 "
" tvsz. sz.	7.50 "